

Asansör Sempozyumu ve Sergisi 2014 Gerçekleştirildi

Odamız ve MMO İzmir Şubeleri birlikteliğiyle "güvenlik ve teknoloji" ana temalı Asansör Sempozyumu ve Sergisi 2014, 25-27 Eylül 2014 tarihlerinde İzmir'de MMO Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Sempozyumda otuz altı bildirinin sunulduğu on iki oturum, bir panel ve bir açık oturum yanı sıra asansörlerde elektrik tesisatı ve güvenlik konulu bir de kurs düzenlendi.

Sempozyum, T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, AYSAD-Asansör ve Yürüyen Merdiven Sanayicileri Derneği, EAYSAD-Ege Asansör ve Yürüyen Merdiven Sanayicileri Derneği, AFSED-Asansör Sanayicileri Federasyonu, EBSO-Ege Bölgesi Sanayi Odası, İZTO-İzmir Ticaret Odası, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gediz Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi ile Asansör Dünyası, Asansör Express ve Asansör Vizyon dergileri tarafından desteklendi.

Sempozyum açılış konuşmalarından önce üyemiz Bülent Çarşıbaşı, ve Ege Üniversitesi öğretim üyeleri

Prof. Dr. Firüz Baltan, Prof. Dr. Engin Çakır'dan oluşan Grup FEB'in ud ve klasik gitar dinletisi gerçekleştirildi.

Açılış konuşmalarında **MMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Güniz Gacaner Ermin**, asansör teknolojileri alanında çok hızlı bir gelişme yaşandığına dikkat çekerken, bu alanda mühendisliğin önemini vurguladı. Ermin,

"İnsan yaşamının daha konforlu ve kolay hale gelmesinde önemli paya sahip taşıma sistemleri olan asansörler,

yasal mevzuata uygun olarak yapılması, tasarımından imalatına, imalatından bakımına, bakımından periyodik kontrolüne kadar tüm süreçlerinde mühendislik hizmetine gereksinim duyan bir uzmanlık alanıdır. Asansör teknolojisindeki çok hızlı gelişmeler ve değişim, güvenlik, konfor, enerji verimliliği gibi konular asansörlerde mühendisliğin önemini gittikçe arttırmaktadır" diye konuştu.

Şubemiz Yönetim Kurulu Başkanı Mahir Ulutaş açılış konuşmasında EMO İzmir Şubesi'nin MMO ile birlikte İzmir'de gerçekleştirdiği faaliyetlere

değindi. İşletmeye açılacak asansörlerin tescil (ruhsat) kontrolüne ilişkin 16 yerel idare ile yapılan protokoller çerçevesinde çalışma yürüttüklerini

kaydeden Ulutaş, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Yılda 600 civarında asansörde tescil kontrolü gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde yılda 15 bin civarında asansörün işletmeye açıldığı düşünüldüğünde can ve mal güvenliği açısından tescil kontrollerinin önemi bir kat daha artmaktadır. Yapı kullanma izni aşamasında sağlıklı ve yeterli bir denetim mekanizmasından geçirilmeden işletmeye açılmış asansörlerin ileride can ve mal güvenliği açısından tehdit oluşturacağı açıktır. Bu durum gerek asansörlerin periyodik denetimlerinde, gerekse piyasa gözetim ve denetiminde ortaya çıkmaktadır. Güvenlik şartlarının sağlamamış, can ve mal güvenliği açısından olumsuzlukları olan, mühendis gözetiminde montajı yapılmamış asansörlerin işletmeye açılmasının önüne geçilmesi gerekmektedir."

Bir çok asansör firmasının montajını gerçekleştirdiği asansörlere yönelik işletmeye açılmadan önceki son kontrol işlemlerini sadece kağıt üzerinde ve mühendis gözetimi olmadan yaptığını kaydeden Ulutaş, "Bu duruma ilişkin asansörlerin tasarımından, montajına, son kontrolünden, işletmeye alınmasına kadar geçen sürecin yeniden tarif edilmeli, mühendis gözetiminde bilimsel teknik gerekler ve fen ve sağlık kurallarına, ilgili standart ve güvenlik şartlarına uyum sağlayan

yerel idarelerin, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, meslek odalarının denetiminden kaçırarak yapan siyasi iktidar" olduğunun altını çizen Ulutaş, faciaya ilişkin olarak şunları söyledi:

Bugün işçinin adının bile geçmediği İş (çisiz) Sağlığı ve Güvenliği Yasası ile sermaye sahipleri, patronlar korunmakta, tüm bu sorumluluk, içerisinde Odamız üyesi, meslektaşlarımızın da bulunduğu iş güvenliği uzmanlarına yüklenmek istenmektedir. İşçileri, emekçileri, çalışanları temel alan bir İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası'nın hayata geçirilmesi gerekmektedir."

Meslek odaları olarak, her gün işçi ölümlerinin yaşandığı bu dönemde alanın piyasalaşmasını bahane ederek, denetim süreçlerinden fiili olarak kendimizi çekeceğimiz tartışmaların içerisinde zaman kaybetmemiz kabul edilemez. EMO İzmir Şubesi olarak bu konuda da üzerimize düşeni yapmaya devam edeceğiz.

İnşaatlarda kullanılan asansörlerin en az birinin gerekli güvenlik önlemleri alınmış ve insan kullanımına uygun olarak tasarlanması önemli olup, ilgili bakanlık tarafından bu yönde bir mevzuatın oluşturulması çalışmalarına başlaması gerektiğini ifade etmek istiyoruz.

İstanbul Fuar Hizmetleri A.Ş Genel Müdürü Zekeriya Aytemur ise, Asansör Sempozyumu'nun sergi alanının so-

rumluluğunu üstlendiklerini ifade ederken, sektörel yayıncılık ve fuar hizmetlerinin sektörel gelişme

açısından önemine dikkat çekti.

Asansör ve Yürüyen Merdiven Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sefa Targit, "Bilgi ve bilimsellikten uzaklaştıkça neler olduğunu yaşadığımız hadiselerle anlıyoruz" diyerek başladığı konuşmasında asan-

asansörlerin işletmeye açılması sağlanmalıdır" diye konuştu.

Kapitalizmin 1970'lerde yaşadığı büyük çaplı ekonomik kriz ile birlikte temel altyapı alanlarındaki kamu kurumlarının özelleştirilmesi ve sonrasında kamu hizmetlerinin piyasalaştırılmasının gündeme geldiğini vurgulayan Ulutaş konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Kamu eliyle bu hizmetlerin yürütülmesinin verimli olmadığı; özel sektörün yapısı gereği bu daha verimli yürüteceği gibi bir gündem oluşturuldu. Hizmet kalitesinin özelleştirmeyle artacağı ve devlete gelir sağlanması gibi gerekçeler öne sürüldü. Ancak, sonuç olarak, denetimsizlik, büyük iş kazaları, taşeronlaştırma, örgütsüzleştirme, esnek ve güvencesiz çalışma, pahalılık, yolsuzluk ve enerji gibi kimi alanlarda sektörün yönetilemezliği gibi bir durumla karşı karşıya kaldık.

Gelinen noktada eğitimin, sağlığın, sosyal güvenliğin ve konumuz itibarıyla kamusal denetimin piyasalaştırılması insan yaşamını tehdit eder hale gelmiştir.

Piyasalaştırma sürecinde, asansör periyodik denetimlerinin 2012 yılından itibaren A tipi muayene kuruluşlarına devredildiğine işaret eden Ulutaş,

"Oysa bu denetlemelerin belediyeler tarafından kamusal bir anlayışla yapılması, personel yetersizliği vb. gerekçelerin olduğu durumlarda ise EMO ve MMO gibi meslek odaları ile ikili-üçlü protokollerle destek alınması en doğru uygulama olacaktır" dedi. Özelleştirme sonrası denetlemelerde önemli eksiklikler olduğunu ifade eden Ulutaş, uyarılarını şöyle sıraladı:

"A tipi muayene kuruluşları tarafından yapılan denetimlerde topraklamasından, elektriksel güvenlik sistemlerine, kumanda panosundan makina motor grubuna, kabin ve kat butonlarından sigorta, aydınlatma ve priz devrelerine kadar birçok noktada yapılan denetimin elektrik mühendisliği disiplinine girmesinden dolayı mutlaka her denetim için bir elektrik mühendisinin yer alması teknik bir gerekliliktir. Denetimlerin mühendislik incelemesini bürokratik bir işleme dönüştürmeden, kamu sağlığı ve can ve mal güvenliği esasları çerçevesinde yerine getirilmesi konusunda ilgili kurumlara büyük görev düşmektedir."

İstanbul'da yaşanan asansör faciasının asıl sorumlusunun "TOKİ eliyle İstanbul'u ve hatta tüm ülkeyi tam bir rant alanına çeviren, lüks konut ve yaşam merkezleri yaratarak ticari rant alanları oluşturan ve tüm bu süreçleri

sör sektörü açısından da bilginin önemine işaret etti. Mühendisliğin diğer alanlardan farklı olarak bilgi ve bilimle yakın ilişkisine de dikkat çeken Targit, şöyle konuştu:

"Mühendislik bilimden uzaklaştığı zaman doğa faturayı hemen önünüze koyar. Düşünce bir zaman diliminde donduğu takdirde bu donuş safatalar zincirine dönüşür. Bu nedenle tek Türkçe ve iyi organize olmuş olan bu asansör sempozyumunu fevkalade önemsiyoruz. En kapsamlı etkinliğimiz bu.

MMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar ise MMO'nun asansör alanındaki çalışmalarına ilişkin şu bilgileri verdi:

"Ülke çapındaki Meslek İçi Eğitim Merkezlerimizde, Asansör Avan Proje hazırlama konusunda 7 bin 741, Asansör Uygulama konusunda ise 4 bin 156 üyemiz belgelendirilmiştir. Oda bünyesinde oluşturduğumuz ve TÜRKAK'tan akredite Personel Belgelendirme Kuruluşumuzun (PBK) düzenlediği sertifikalar, uluslararası standartlara uygunluk ve tanınırlık açısından ileri bir adım olmuştur.

Geçmişte yerli onaylanmış kuruluş olmaması nedeniyle yaşanan sıkıntıların MMO'nun İzmir'de oluşturduğu Asansör Kontrol Merkezi'nin AB Komisyonu tarafından Onaylanmış Kuruluş olarak kabul edilmesi ile aşıldığını ifade eden Çakar, konuşmasında asansör sektöründeki ithalat paylarına da değindi.

Ali Ekber Çakar; "Bilim, Sanayi ve

Teknoloji Bakanlığı tarafından altı adet Asansör Yönetmeliği yayımlanmıştır. 1995 tarihli Yönetmelik'te asansör imalat, montaj ve bakım firmalarının bir elektrik ve bir makina mühendisi istihdam etmesi ve bu firmaların Elektrik ve Makina Mühendisleri Odalarından Büro Tescil Belgesi alması zorunlu tutulmuşken, yürürlükteki yönetmeliklerde bu konular boşlukta bırakılmıştır.

Yeni yönetmeliklerde asansör avan ve uygulama projelerinin ilgisine göre elektrik ve makina mühendislerince çizileceği ve bu projelerin valilikler ve belediyelerce asansörlere işletme ruhsatı verilmesi aşamasında istenmesi ve imalat, montaj ve bakım firmalarına mühendis istihdamı konusunda herhangi bir açıklık getirilmemektedir" dedi.

Çakar, bazı çevrelerin mühendis odalarının mesleki denetim süreçlerinde yer almasına şiddetle karşı çıkmalarını ve olaya ticari boyutla yaklaşımlarını eleştirirken, yönetmeliğin avan ve uygulama projeleri ile ilgili hükümlerinin iptal edildiği ve işletme ruhsatı aşamasında sadece firmanın düzenleyeceği AT uygunluk beyanının yeterli sayıldığını kaydetti. "Bilim, mühendislik ve kamu denetimini dışlayan böylesi bir düzenleme, asansörlerde denetim eksikliğinden kaynaklı can ve mal kayıpları ile standart dışı uygulamaları daha da artıracığı gibi ulusal asansör sanayimizi de baltalayarak, sektörde hizmet veren yüzlerce mühendisin işten çıkarılmasına sebep olmuştur" eleştirisini yaptı.

"Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik" yayımlandığını, ancak bu konuda etkin bir çalışma yapılması gerektiğini ifade eden Çakar, "Zira asansör ve yürüyen merdiven sektöründe ürünlerin piyasaya arzı ve dağıtımı aşamasında veya ürünler piyasada iken ilgili teknik dü-

zenlemelere uygunluk ve güvenliğe ilişkin boşluklar mevcuttur" diye konuştu.

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yeşil sempozyumda yaptığı açılış konuşmasına EMO ve MMO şubelerini kutlayarak başladı. Sempozyumun İstanbul'da yaşanan

asansör faciasının gölgesinde yapıldığını kaydeden Yeşil, "Böylesi ucubeleşmiş vahşi kapitalizm ortamında iş cinayetleri ve katliamlarıyla ilgili söylenecek sözler anlamsızlaşmakta, kelimeler kifayetsiz kalmaktadır. 10 işçimizin yakınlarına ve tüm halkımıza başsağlığı diliyorum" dedi.

Katliam boyutlarına ulaşan kazaların arkasında pek çok olumsuzluk bulunduğunu ifade eden Yeşil, Asansör Yönetmeliği'nde inşaatlarda kullanılan cephe asansörünün tanımının daha yer almadığını vurguladı. Yeşil inşaatlarda kullanılan asansörlerle ilişkin şu bilgileri verdi:

"Makina Emniyet Yönetmeliği ile İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği kapsamındaki kaldırma ve iletme ekipmanlarından söz edilmekte olup, cephe asansörlerinin bu kapsamda binanın projesi gereği yapılan asansör kuyusu içerisinde insan ve yük taşımada kullanıldığını görmekteyiz. Bu sistemin kontrolsüz olması nedeniyle (ki böyle sistemlerde bir vatman kullanılması gerekmektedir) azami yük ve taşıma sınırlarının aşıldığı, koruma ve güvenlik tertibatlarının görev yapmadığı anlaşılmaktadır. Bu sistemlerin kontrol ve denetimi çok büyük önem taşımaktadır."

Asansör denetimleri sürecinde elektrik mühendislerin zorunlu tutul-

madığını kaydeden Yeşil, "EMO olarak bu konuda yıllardır deneyimlerimiz doğrultusunda mücadele yürütmekteyiz. Yaşanan facianın ardından EMO Yönetim Kurulu olarak kamu adına bu tür denetimlerde meslektaşlarımızın müdahil olması noktasında girişimlerin yoğunlaştırılması için karar aldık" diye konuştu.

Meslek odalarının mühendislere konuya ilişkin meslek içi eğitim sağladığına dikkat çeken Yeşil, "Asansörlerin tasarımı, projelendirilmesi, malzemesi, montajı risk analizi, bakımı, periyodik kontrolü, iş güvenliği, enerji verimliliği, mevzuat ve ilgili standartlar konusunda teorik ve uygulamalı bilgiye sahip uzmanlaşmış mühendislere ihtiyaç bulunmaktadır" dedi. Meslek odalarının faaliyetlerini ise "Bu ihtiyaca yönelik olarak odalarımız tarafından meslek içi eğitim verilmekte ve sonrasındaki belgelendirmeler yapılmakta, uzman mühendislerimizin asansör sektöründe istihdamı yoluyla sektörün gelişimine katkıda bulunmaktadır" sözleri ile özetledi.

Asansörler ve elektromekanik taşıyıcıların, EMO'nun yaklaşık bin üyesinin faaliyet yürüttüğü asli alanlarından biri olduğunu, ancak gelinek noktada elektrik mühendislerinin bu alanda yok sayıldığını ifade eden Yeşil, elektrik mühendislerinin dışlanmasına yol açan gelişmeleri eleştirdi. Elektrik mühendis-

lerinin bilgi birikimi, teknik altyapısı ile uzun yıllardır bu sektöre katkı sağladığını, halen de kamudan yana ve mesleğin gelişimi ve korunması temelinde çalışmalarını sürdürdüğünü kaydeden Yeşil, **son olarak TMMOB EMO Asansörlere Ait Elektrik Mühendisliği Hizmetleri Yönetmeliği'nin 29 Temmuz 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiğini anımsattı. EMO Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi'nin de asansör alanında eğitim ve belgelendirme çalışmalarına devam ettiğini** anlattı.

Daha önce EMO'nun da içerisinde yer aldığı asansör periyodik denetimlerinin 2012 yılından itibaren A tipi muayene kuruluşlarına devredildiğini hatırlatan Yeşil, **mevzuatta bir mühendis denilmesi nedeniyle bu kuruluşlarda hem elektrik hem de makina mühendisi istihdamından vazgeçildiğini, büyük ölçüde yalnızca makina mühendislerinin yer aldığını, gelişmeler sonucunda elektrik mühendislerinin dışarıda kaldığını** belirterek konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Şimdi bu alanda elektrik mühendisi yok. Aslında bunun piyasalaşması başlı başına yanlış. Çünkü her türlü denetimde maliyeti düşürmeye çalışıyorlar. Bunun maliyeti nedir? İnsan. Meydana gelen kazaların en büyük nedeni denetimsizliktir. A tipi muayene kuruluşları tarafından ya-

pılan denetimlerde topraklamasından, elektriksel güvenlik sistemlerine, kumanda panosundan makina motor grubuna, kabin ve kat butonlarından sigorta, aydınlatma ve priz devrelerine kadar birçok noktada yapılan denetimin elektrik mühendisliği disiplinine girmesinden dolayı **mutlaka her denetim içinde bir elektrik mühendisinin yer alması teknik ve idari bir gerekliliktir.** Yönetmeliklerin bu şekilde değiştirilmesi gerekiyor. Elektrik mühendislerinin bu denetimlerde yer alması gerekiyor. **Makina Mühendisleri Odamızla da merkezi düzeyde görüşmeleri yürütüyoruz. Belki bu anlamda A Tipi muayene kuruluşlarına da örnek olacağız. O nedenle bu görüşmeleri önemsiyorum."**

EMO'nun konuya ilişkin mücadelesini sürdüreceğini ifade eden Yeşil, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"EMO Yönetim Kurulu olarak görev geldiğimiz günden bu yana -geçmiş dönemlerde de olduğu gibi- hem meslektaşlarımızın sorunları, hem mesleki alanlarımıza yönelik konular, hem de ülke gündemini takip ederek; basın açıklamaları, dava süreçleri ve çeşitli etkinliklere katılım yoluyla kamuoyunu bilgilendirmeye, EMO'nun tavrının ortaya koymaya çalıştık. Bu kapsamda meslektaşlarımız açısından önemli bir konu olan **Türk Standartları Enstitüsü'nün (TSE) mühendislerin yetki ve hizmet alanlarını gasp eden tutumuna karşı hem hukuki süreç başlattık hem de kamuoyu ile bu gelişmeyi paylaştık.** TSE'nin standart koyan ve gerektiğinde denetleyen bir kuruluş olarak mühendislik hizmetlerini kendisinin yapmaya kalkması ve üstelik işyerlerine gönderdiği yazılarla kendisinden hizmet alımını zorunlu tutması doğru değil. Meslektaşlarımızın iş alanlarının gasp edilmesi anlamına gelmektedir. Danıştay'a yaptığımız iptal ve yürütmeyi durdurma istemli başvuruda bu durumun kamu denetimi açısından

yaratacağı zarara da dikkat çektik. **TSE'nin kendi görev alanına dönmesini ve kural koyucu-standart üreten yapısına sahip çıkmasını istiyoruz."**

AKP İktidarının işçi ölümlerini "kader", "vadeleri dolmuş", "ölüm bu işin doğasında" ifadeleri ile değerlendirdiğine dikkat çeken Yeşil, "Oysa tüm iş kazaları ve meslek hastalıkları önenebilir. Bizler önenebilir oldukları halde gerçekleştiği için yaşananları "iş cinayeti" olarak tanımlıyoruz."

Yeşil; "insanların yaşamlarını kolaylaştırmak üzere yapılan her üretimde güvenlik, ortak yarar ve çevreye uyum; teknolojinin kullanılmasında etik bir önkoşul olarak algılanmalıdır" ifadeleri ile sözlerini tamamladı.

İzmir Bornova Belediye Başkanı

Olgun Atila, yerel yöneticiler olarak toplumun en konforlu şekilde yaşamlarını sürdürmeleri konusunda so-

rumluluk aldıklarını anımsatarak, işçi sağlığı ve güvenliğini de bu kapsamda değerlendirdi. Gezi sürecinden sonra İzmir'de ortak akılın daha da öne çıktığını, kendileri için de birlikte yönetimin olmazsa olmazları olduğunu ifade eden Atila, bu sürecin apartmanlara kadar uzanmasını istediklerini, oda başkanları ile bir toplantılar manzumesi başlatabilirlerse de bunun halka dokunabileceğini kaydetti. Odalarla yakın temasın önemi üzerinde duran Bornova Belediye Başkanı Atila, tasarım ve inovasyon konusunda İzmir'e öncü olmak istediklerini, bu noktada da odalardan katkı beklediklerini söyledi.

Açılış konuşmalarının ardından sergi ziyaretleri yapılarak oturumlara geçildi.

Sempozyumun ilk günü yöneticiliğini MMO YK Başkanı Ali Ekber Çakar'ın yaptığı **Sektörel Uygulamalar ve Değerlendirmeler** başlıklı panel gerçekleştirildi. Panele; **Gül Dölek** (Bilim, Sanayi ve Teknoloji

Bakanlığı Sanayi Ürün Güvenliği Genel Müdürlüğü), **Selim Özer** (Türk Standartları Enstitüsü), **Oğuz Yanık** (Ege Bölgesi Sanayi Odası), **Sefa Targıt** (Asansör ve Yürüyen Merdiven Sanayicileri Derneği), **Emin Tunç** (Ege Asansör ve Yürüyen Merdiven Sanayicileri Derneği), **H. Onur Ercan** (Elektrik Mühendisleri Odası), **M. Berkay Eriş** (Makina Mühendisleri Odası) konuşmacı olarak katıldılar.

Sempozyumun ikinci günü moderatörlüğünü **Serdar Tavaslıoğlu**'nun yaptığı **Periyodik Kontrol Kriterlerinde Farklı Yaklaşımlar** başlıklı açık oturum gerçekleştirildi. Açık oturuma; **Amaç Sarıgülü** (ASA Asansör), **Battal Murat Öztürk** (Löher Asansör ve Yürüyen Merdiven), **Bülent Çarşıbaşı** (EMO İzmir Şubesi), **Halim Akışın** (MMO Asansör Kontrol Merkezi) konuşmacı olarak katıldılar.

Sempozyum üçüncü günü bildiri sunumları ve sonuç bildirgesinin okunmasıyla tamamlandı.

Asansör Sempozyumu ve Sergisi 2014 Sonuç Bildirgesi

Asansör Sempozyumu 25-27 Eylül 2014 tarihleri arasında İzmir'de Tepekule Kongre ve Sergi Merkezinde, **TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından, 428'i kayıtlı delege olmak üzere yaklaşık 1.400 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.**

15 kurum ve kuruluş tarafından desteklenen sempozyum boyunca 12 oturumda 36 bildiri, 1 açık oturum, 1 panel, 1 kurs gerçekleştirilmiştir. Sempozyum katılımcıları, sempozyuma paralel olarak düzenlenen sergiyi ziyaret ederek yeni ve ürün ve teknoloji

lojileri görme olanağı bulmuşlardır.

Sempozyum kapsamında düzenlenen "Periyodik Kontrol Kriterlerine Farklı Yaklaşımlar" başlıklı açık oturumda; meslek odaları ve asansör sektörü temsilcileri katılımıyla farklı muayene kuruluşları tarafından gerçekleştirilen periyodik kontrol çalışmalarında kontrol kriterlerinin farklı yorumlamasından dolayı ortaya çıkan durumlar ve sonuçlar kriterler bazında ayrıntılı olarak masaya yatırılmış, farklı uygulamaları ortaklaştırabilmek için görüş ve öneriler üretilmiş ve katılımcılar ile paylaşılmıştır.

Sempozyum kapsamında düzenlenen "Sektörel Uygulamalar ve Değerlendirmeler" başlıklı panelde; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü, Ege Bölgesi Sanayi Odası, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, TMMOB Makina Mühendisleri Odası ve sektör dernekleri temsilcilerinin katılımıyla konu

ayrıntılı olarak tartışılmış, görüş ve öneriler üretilmiştir.

Sempozyum sonucunda aşağıdaki konuların kamuoyuna sunulması karar altına alınmıştır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilk kez Asansör Sempozyumunda açıklanan verilere göre ülkemizdeki asansör sayısı 431.184'tür. Bakanlık, bu asansörlerin 152.278 adedinin periyodik kontrolünün gerçekleştiğini ve bu asansörlerin % 65'inin kullanılmasını sakıncalı olduğunu açıklamıştır. ***Bu veriler ışığında ülkemizdeki asansörlerin ancak üçte birine periyodik kontrol uygulaması yapıldığı, yaklaşık 3 yılda kontrol edilen asansör sayısının yetersiz olduğu***, bu konuda öncelikli olarak Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ruhsat vermeye yetkili kuruluşları uyarması ve halkı bilinçlendirmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilk kez Asansör Sempozyumu'nda açıklanan rakamlara göre piyasa gözetimi kapsamında 2013 yılında denetlenen 1.063 asansörün 383'ü uygunsuz, 2014 yılının ilk 8 ayında denetlenen 994 yeni asansörün 419 adedi uygunsuz olarak tespit edilmiştir. Yine Bakanlık tarafından 2013 ve 2014 yıllarında sektörde faaliyet yürüten 1.375 asansör montaj firmasının 423'ünün ürünü denetlenmiş, 3 asansör montaj firmasından birinin ürününün uygun olmadığı saptanmıştır. 95/16/AT yönetmeliği kapsamında montajı yapılan yeni asansörlerin ve firmaların üçte birinin ürününün uygunsuz olduğu gerçeğinden hareketle, sektörün disipline edilebilmesi için Bakanlığın PGD kapsamında asansör ve montaj firması denetimleri yanı sıra onaylanmış kuruluşları da denetlemesi ve bu konuda hazırlıklarını sürdürdüğü mevzuat çalışmalarını ivedi olarak yayımlaması gerektiği be-

lirtilmiştir. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilk kez Asansör Sempozyumu'nda yapılan açıklamaya göre; asansörlere yapıdan kaynaklanan uygunsuzlukların yapı denetim kuruluşlarından; asansör bakım faaliyeti yapan firmalara yönelik tespit edilen uygunsuzlukların asansör bakım firmalarından; yıllık kontrol sonuçlarının değerlendirilmesi aşamasındaki uyumsuzlukların A tipi muayene kuruluşlarından; kırmızı etiket alan asansörlere yönelik uygulama boşluğunun ruhsat veren kuruluşlardan; nitelikli personel istihdam edilmemesi ve markalaşma probleminin sektörden; ürünle ilgili sorunların ise kamusal yapı içindeki çok sayıda bakanlık, kurum ve kuruluşlardan kaynaklanmaktadır. Bu saptamalara, Bakanlığın yeterli sayıda personelinin olmaması, ürüne ilişkin mevzuat düzenlemelerindeki gecikmeler, hem PGD kapsamındaki denetimlerin hem de periyodik kontrol çalışmalarının yaygınlaştırılmaması ve yaptırımların yetersizliği de ilave edilerek, ilgili kesimlerin Bakanlığın öncülüğünde bu sorunların çözümüne yönelik olarak ellerini taşın altına koyması gerektiği vurgulanmıştır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan Mevcut Asansörlerin İyileştirilmesi ve Güvenliğin Arttırılmasına İlişkin Yönetmeliğin yayımlanması ve uygulanmasında gecikme yaşandığı, Bakanlığın periyodik kontrol çalışmalarını yakından takip ederek anılan yönetmeliği bir an önce yayımlaması, periyodik kontrol ile mevcut asansörlerin iyileştirilmesi ve güvenliğinin artırılması çalışmalarının periyodik kontroller ile paralel bir biçimde yürütülmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Asansör tasarımı, projelendirilmesi, malzemesi, montajı risk değerlendirmesi, bakımı, revizyonu, periyodik

kontrolü, iş güvenliği, enerji verimliliği, mevzuat ve ilgili standartlar üzerine teorik ve uygulamalı bilgiye sahip uzmanlaşmış mühendislere sektörün gereksinim duyduğu, asansörlerin sadece elektrik ve makine mühendisliği disiplinlerinin meslek alanına girdiği, asansörlerin tasarımından, projelendirilmesine, montajından, işletilmesine, bakımından, periyodik kontrolüne kadar mühendislik hizmeti olduğu vurgulanarak, Odalarımızın meslektaşlarına yönelik eğitim ve belgelendirme faaliyetlerini geliştirmesi gerekliliği belirtilmiştir.

Sektörün nitelikli ara elemana gereksinim duyduğu, ülkemizin teknik eleman yetiştirme konusunda eğitim politikasının olmaması nedeniyle meslek yüksek okullarının ve meslek liselerinin sanayinin gereksinimi olan nitelikli ara elemanı yetiştiremediği, bu konudaki en önemli görevin Milli Eğitim Bakanlığı'na düştüğü belirtilerek, sektörün gereksinim duyduğu nitelikli ara eleman yetiştirme konusunda üniversitelere, ara teknik eleman yetiştiren okullara ve meslek odalarına önemli görevler düştüğü vurgulanmıştır.

Türkiye'nin iş kazası sayısı bakımından Avrupa'da birinci, dünyada ise üçüncü sırada olduğu, 2014 yılında Soma'da ve İstanbul'da katliam deneyecek iş kazaları meydana geldiği, sektörde ise ELA rakamlarına göre 25 AB ülkesi ve Türkiye olmak üzere 26 ülkede 2013 yılında asansörlerde yaşanan 17 ölümlü kazanın 12'sinin ülkemizde meydana geldiği belirtilerek, özelde işverenler ve çalışanlar olmak üzere genelde tüm halkımızda işçi sağlığı ve iş güvenliği kültürünün yerleşmesi için başta TC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm bakanlıklara, işverenlere, işveren örgütlerine, sendikalara, yazılı ve görsel basına, meslek odalarına ve sektörel derneklere önemli görevler

düştüğü vurgulanmıştır.

Gelişmiş ülkeler ile karşılaştırıldığında ülkemizdeki şantiyelerin güvenlik kültürü açısından son derece kötü olduğu, İstanbul'da yüksek katlı bir bina inşaat şantiyesinde meydana gelen iş kazasıyla bu durumun bir kez daha tescillendiği vurgulanarak, asansörlerle ilgili olanlarda dahil olmak üzere tüm firmaların çevre, sağlık ve emniyet yönetim sistemlerinin kurulması, asansör firmalarının şantiyeleri için iş emniyeti konusunda kurallarını belirlemesi, çalışanları ile sürekli iletişim halinde bulunarak onları eğitmesi, kuralların uygulanmasının sürekli olarak denetlenmesi gerekliliği belirtilmiştir.

Meslek odalarının kuruluş yasalarının verdiği görev çerçevesinde, kamu yararına ve kamu adına sürdürdüğü üretim ve hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla, mesleki denetim hizmetlerinin önündeki yerel ve merkezi siyasi iktidarlarca konulan tüm engeller ve sınırlamaların kaldırılması gerektiği ve mesleki denetimin olmazsa olmaz koşulunun "uzmanlık ve belgelendirme" olduğu belirtilmiştir.

Asansör Yönetmeliklerine ve standartlara uygun üretim ve bakım, piyasa gözetim ve denetimi ile periyodik kontrol uygulamalarında yaşanan sorunların çözümüne ilişkin etkin koordinasyon zeminlerinin yaratılmasının gerekliliğinden hareketle, asansör alanındaki sorumlu kurum ve kuruluşların (Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, yapı ruhsatı vermekle yetkilendirilen kuruluşlar, onaylanmış kuruluşlar, A tipi muayene kuruluşları, asansör montaj ve bakım firmaları, bina yöneticileri, sektör dernekleri ve meslek odalarının) bu sorunların çözümünde bilginin paylaşılmasına önem vermeleri, ortak çalışmalar gerçekleştirmeleri ve işbir-

liği içinde çalışmalarının gerekliliği vurgulanmıştır.

Asansörlerin engellilerin ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için öncelikli gerekliliklerden olduğu, hem asansöre erişim hem de asansörlerin farklı engel gruplarından kullanıcılar için gerekli donanımlarla monte edilmesi ve işletilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Ülkemiz topraklarının % 66'sının birinci ve ikinci derece deprem riski altında olduğu, bu kesimlerde nüfusun % 70'inin ikamet ettiği, sanayi tesislerinin % 50'sinin birinci derece risk bölgelerinde, % 25'inin ikinci derece risk bölgelerinde olduğu, Türkiye'nin 70 metreden yüksek 417 binayla Avrupa'da zirvede (Almanya'da 281, İngiltere'de 261 ve Fransa'da 201 adet) olduğu gerçeğinden hareketle sismik olaylara karşı koruyucu ve önleyici tedbirler alınırken binalarda kullanılan imalat teknolojileri kadar asansör ve yürüyen merdiven sistemlerinin seçimi ve kurulum şartlarının da çok önemli hale geldiği, asansörlerin binaların en pahalı ekipmanlarından biri ve çok önemli bir işlevi olduğu, deprem sırasında tahribata karşı hassas mekanik ve elektrik/elektronik bileşenlere sahip olduğu anımsatılarak, asansörlerin deprem sırasında sismik kuvvetlere karşı dayanıklı ve en azından kabinde kalan yolcular kurtarıncaya kadar aktif kalmalarını sağlayacak şekilde seçiminin ve kurulumun yapılması gerekliliği vurgulanmıştır.

Deprem riski yüksek bir ülkede yaşamamız ve **son 15 yılda iki büyük deprem yaşamış bir ülke olmamıza rağmen deprem sonrası asansörlerin durumları ve hasarlarına ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadığımız vurgulanmış**, afetler sonrası asansör hasarlarına ilişkin veri toplama konusunda öncelikle ilgili bakanlıkların, üniversitelerin, meslek odalarının, sektörel

derneklerin ve firmaların işbirliği içinde olması gerekliliği vurgulanmıştır.

Türk Standartları Enstitüsü'nün, asansör ve yürüyen merdiven sektörünün ihtiyacına yönelik Avrupa'da yayınlanan yeni direktif ve standartları en kısa süre içerisinde Türkçe tercümesi ile birlikte ülkemizde yayımlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği gereği, 2012 yılından beri ülke genelinde A tipi muayene kuruluşlarınca gerçekleştirilen periyodik kontrol çalışmalarındaki kontrol kriterleri bazındaki farklı uygulamalar ilk kez Asansör Sempozyumu'nda masaya yatırılmış, farklı yaklaşımlar ilgili standartlar bazında irdelenerek kontrol uygulamalarının aynılaştırılması için bir konu dışında görüş birliğine varılmıştır. Hem kriterler bazındaki farklı uygulamaları aynılaştırmak hem de kontrol kriterlerinin tamamının gözden geçirilip yeniden düzenleyerek Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ivedi olarak yayımlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

Güvenli ürün ve güvenli olamayan ürüne ilişkin hukuki sonuçların önümüzdeki günlerde hem ilgili sektörlerin hem de tüketicilerin daha fazla gündeminde olacağı, gelişen teknolojilerin beraberinde yeni sorunlar getirdiği, mevcut hukuk kurallarının bu sorunlara çözüm bulmasının olanaksız hale geleceği; bu soruna çözüm getirmek için siyasi iktidarın "Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Tasarısı" hazırlıkları içinde olduğu, bu kanunla birlikte güvenli ürüne ilişkin davaların artış göstereceği, asansör montaj ve bakım firmalarının hem yenilenen mevzuat hem de açılacak davalar ile çok daha sıkı bir denetime maruz kalacakları hatırlatılarak sektörün bu sürece hazırlıklı olması gerekliliği vurgulanmıştır.